

NHÂN BẢN

NGUYỆT SAN - NĂM THỨ NHẤT - NGÀY 1-10-1977 - SỐ 7

Mensuel d'information et de liaison
entre les Vietnamiens d'Outre-Mer

Directeur: Phan Văn Hưng

Siège: Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam tại Paris.
5 Albert Camus - 92340 Bourg la Reine - France

Dépôt légal n° 44101

CCP n° 20332.01 Paris (Association Générale
des Etudiants Vietnamiens de Paris)

Prix du numéro: 3 FF

Abonnement:

	France	Europe	Monde
1 numéro	3 FF	5 FF	6,50 FF
11 numéros	40 FF	50 FF	65 FF

Lời mời NHẬN BẢN

Kính thưa Quý Vị Độc Giả,
Trái với thường lệ, là thư kỳ này, chúng tôi xin mạn phép dành ra để nói về chúng tôi. Và về Quý Vị.

Tại sao? Nhân Bản ra đời tính đến số này là hơn nửa năm rồi đó. Trong suốt sáu tháng, qua những thư từ; những cuộc gặp mặt, mỗi giây liên lạc giữa Quý Vị và chúng tôi đã được nối chặt, ấm cúng. Có những lời khuyên khích, những diềm phê phán, có những câu chỉ trích hay khen ngợi, những tất cả đều thân mật vô vờ, tất cả đều đằm tình thân ái, tất cả đều đặt nặng mục đích cảu thiện.

Và chúng tôi đã cố tiên. Sáu tháng. Tuy tuổi đời chưa gọi là bao nhiêu nhưng giữa các trao giành lấy tự do của cả dân tộc, chúng tôi đã cố hết sức mình làm tròn nhiệm vụ trong địa hạt thông tin nhỏ bé của mình.

Trong các lần trao đổi trên, Quý Vị thường hay có nhiều thắc mắc về chúng tôi. Có câu, tổ chức, tài chính của tờ báo ra sao? Tờ báo quan thế nào với Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam tại Paris? Ban chủ biên gồm toàn sinh viên hay chăng? Tiền ở đâu ra để điều hành? Tóm lại, toàn những câu hỏi đích đáng mà chúng tôi có thể phần phải trả lời. Còn dịp trả lời nào tốt hơn dịp hôm nay?

Nhân Bản không có kỳ vọng là cơ quan ngôn luận chính thức của tập thể kiều bào chúng ta tại hải ngoại. Chúng tôi tự xét chỉ có thẩm quyền đại diện cho chính chúng tôi.

Nhưng chúng tôi cũng biết rằng tờ báo, từ những ngày đầu tiên của Tổng T. Sinh Viên, qua sự cho ra đời tờ Nhân Bản và cho đến ngày hôm nay, đã có được một bước tiến đáng kể. Từ một ban biên tập buổi đầu gồm một nhóm sinh viên với hạn hãnh trang duy nhất là tấm lòng thành, những người công tác với tờ báo bây giờ đã lan rộng rộng ra ngoài thành phần sinh viên. Và càng ngày càng nhiều người trong số Quý Vị bày tỏ thái độ trở thành công tác viên thường trực của Nhân Bản dù chưa bao giờ gặp mặt! Thành thử; khuôn mặt của tờ báo có thể triển lên nhờ Quý Vị đã góp mặt trong trang báo đó. Và chúng ta không cần đặt vấn đề đại diện cho ai. Vì miền chúng ta góp phần một cách có thể vào hiệu quả vào cuộc tranh đấu của dân tộc thì điều quan trọng nhất đã đạt được.

Bây giờ hãy nói đến việc kính tài. Quý Vị thường hỏi (Xem tiếp Tr. 2.)

Hội Nghị lần thứ 2 Ban Chấp Hành Trung Ương Đảng Cộng Sản Việt Nam để lộ rõ

NHỮNG THẤT BẠI CỦA NÔNG NGHIỆP 2 NĂM QUA

- Đẳng sau những khẩu hiệu thắng lợi là lời thú nhận bất tài
- Đẳng đổ lỗi cho thời tiết xấu và tàn tích chiến tranh
- Những biện pháp mới sẽ đưa dân tộc về đâu?

Hội Nghị lần thứ 2 của Ban Chấp Hành Trung Ương Đảng Cộng Sản VN đã nhóm họp từ ngày 21-6 đến ngày 4-7, mà đến ngày 25-8 vừa rồi, Đài Hà Nội mới công bố bản quyết nghị đúc kết. Ngày 26-8, đến lượt báo Nhân Dân cho đăng nguyên văn bản này. Phải chăng bản quyết nghị chứa đựng những điều vô cùng khó nói nên mới có sự chậm trễ lung tung nói trên? B ó n phân chính của vấn đề mà chúng tôi lược thuật ra sau đây sẽ cho ta thấy rõ điều đó.

PHẦN THỨ NHẤT: «CÓ KHUYẾT ĐIỂM NGHIỆM TRONG VẤN ĐỀ LÃNH ĐẠO»

Phần thứ nhất của bản nghị quyết điềm lại "tình hình nông nghiệp và sự lãnh đạo nông nghiệp trong thời gian qua". Như thường lệ, đi đầu là những khẩu hiệu thắng lợi to lớn: "Tại miền Bắc, trong suốt 20 năm, một trong những thắng lợi to lớn nhất của cu ộc

cách mạng ở nước ta là nhân dân đã mau chóng hoàn thành hoàn sản xuất nông nghiệp, liên hoàn sản xuất các dự phương đã được thành lập và phát triển khá quan, các hợp tác xã nông dân hoàn bị và sự thống nhất từ từng giữa công nhân và nông dân đã đạt được... Tại miền Nam, trong hơn 2 năm, các vùng nông thôn đã thay đổi lớn lao kể từ sau ngày giải phóng. Dầu tích của thực dân và đế quốc đã bị thanh toán, hầu hết nông dân làm chủ đất mình. Phong trào quần chúng đã tham gia tích cực vào công tác nông nghiệp đã trở ngại cho một căn bản phát triển kỹ nghệ".

Cuối cùng, sau khi đổ lỗi cho các tàn tích của chiến tranh, bản nghị quyết nhận nhận: "có khuyết điểm nghiêm trọng trong vấn đề lãnh đạo, hướng dẫn và tổ chức để thi hành chính sách của nhà nước".

Trong lãnh vực nông nghiệp, lãnh đạo không hiệu được đầu là nhu cầu số một và nhiệm vụ chính yếu trong công tác phát triển nông nghiệp trng thời kỳ đầu của việc x a y dựng chủ nghĩa xã hội của nước ta. Từ trung ương xuống tới địa phương, các cấp chưa tập trung được nỗ lực vào công tác phát triển nông nghiệp".

Triều chuẩn bị & thiếu trách nhiệm

Kết quả của tất cả những thiếu sót và sai lầm kể trên ra sao? Bản nghị quyết tiếp "Trong công tác hướng dẫn

trở trong kỹ nghệ chưa được chuyển hướng, đã gây ra rất nhiều khó khăn cho quoyê làm chủ tập thể của lực lượng lao động, gây khó khăn cho việc phát triển nông nghiệp, kế hoạch sản xuất, khoa học và kỹ thuật nông nghiệp.

Nói một cách tổng quát thì nền nông nghiệp của nước ta chưa đáp ứng được nhu cầu lúa gạo của toàn dân, chưa cung ứng thích nghi cho sức vật, chưa cung cấp đủ nguyên liệu cho kỹ nghệ và sản xuất nông nghiệp để xuất cảng.

Những khuyết điểm này chính là trở ngại cho một căn bản phát triển kỹ nghệ".

Trong lãnh vực nông nghiệp, lãnh đạo không hiệu được đầu là nhu cầu số một và nhiệm vụ chính yếu trong công tác phát triển nông nghiệp trng thời kỳ đầu của việc x a y dựng chủ nghĩa xã hội của nước ta. Từ trung ương xuống tới địa phương, các cấp chưa tập trung được nỗ lực vào công tác phát triển nông nghiệp".

Triều chuẩn bị & thiếu trách nhiệm

Kết quả của tất cả những thiếu sót và sai lầm kể trên ra sao? Bản nghị quyết tiếp "Trong công tác hướng dẫn

KHÔNG CÓ LỐI RA.

Không cần phải nói dông dài, bản nghị quyết của Hội Nghị lần thứ 2 Ban Chấp Hành Trung Ương Đảng CSVN là một lời thú nhận thất bại. Không thể giấu diếm được nữa, những sai lầm, những thiếu sót, những tai hại của chính sách nông nghiệp là riêng, và của cả chính sách cai trị nói chung.

THẤT BẠI TOÀN DIỆN.

Chúng ta có thể tóm tắt như sau những nguyên nhân thất bại do bản nghị quyết trên đề lộ ra ngoài:

1. Phân chỉ đạo sai lầm, từ trung ương đến địa phương
 2. Cán bộ thiếu khả năng và mất niềm tin
 3. Dân chúng bất hợp tác hoặc chống đối nhà nước.
- Nghĩa là từ trên xuống từng cơ sở cho đến hạ tầng, xuống đến thành phần bị trị là dân chúng, sự thất bại này toàn diện và không thể chối cãi.

LỖI CỦA AI?

Những trầm trọng hơn hết có lẽ là sự kiện nhà c a m quyền kiểm đ ọi mọi cách để đổ lỗi sự thất bại này cho các yếu tố khách quan (như thời tiết, tàn tích của chiến tranh) và cho sự hành động không đúng chỉ thị của các cấp cán bộ và các thành phần dân chúng.

(Xem tiếp tr. 4.)

THÊM NHIỀU CHI TIẾT VỀ NHỮNG CUỘC ĐỤNG ĐỘ MIỀN-VIỆT

Như Tin Nhân Bản trong số 6 đầu tháng 9-77, nhiều cuộc đụng độ đ ối đ ối đã xảy ra giữa quân đội Việt Nam và Khơ Me dọc theo biên giới trong suốt các tháng 7 và 8 năm 77. Chính Thủ Tướng Thái Lan Thamin Kraivichien đã tiết lộ như trên tại hội nghị năm quốc gia vùng Đông Nam Á họp tại Kuala Lumpur. Kỳ gia Anthony Paul đã cho thêm nhiều chi tiết trong một bài báo đăng trên tờ The Bangkok Post phát hành tại Thái Lan. Theo bài báo này, những cuộc đụng độ Miền-Việt khởi sự từ tháng 5 và kéo dài đến mãi tháng 8, 9-77; mỗi bên đều đưa ra những quân số khoảng 5 hay 6 ngàn người, được không quân và trong pháo yểm trợ.

Ở mặt trận Hà Tiên, không quân Việt Nam đã oanh kích những vùng cách 25 cây số vào sâu trong nội địa Khơ Me, trong khi những phi vụ trinh sát thì đầy mãi đến tận thủ đô Nam Vang của Kampuchia. Ít nhất một phi cơ Việt Nam đã bị các dân súng phóng không của quân Khơ Me bắn hạ. Quân Khơ Me đã phản công bằng cách pháo kích tỉnh Hà Tiên bằng đạn rốc-két. Những (Xem tiếp Tr. 3.)

Bình luận

Ngày 13-4-77, hàng triệu khán giả vô tuyến truyền hình Pháp lan người k h i nghe Nguyễn Khắc Viện cỡi ha ha và thốt lên: "Đầu óc ai đại gì mà ha ha xuông quá sớm!". Đây là thái độ của Viện sau khi đã phải chính thức nhìn nhận rằng Mặt Trận Dân Tộc Giải Phóng Miền Nam chỉ là một công cụ của Hà Nội. Sau hai năm cầm quyền trên khắp lãnh thổ c ố Việt Nam, lúc ấy hào quang thắng Mỹ của cộng sản Việt Nam đã trở lại đ ể đ ể lại làm rồi và cũng chẳng ai lạ gì là các nhân vật đầu não của Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam chỉ nhận được vài chục vụ nano nhớ hầu làm kiếng cho dân chính phủ thông nhất. Nhưng với không không gian

chính sách ĐỂ QUỐC CỦA HÀ NỘI

ngăn cách vẫn còn một số người ngày thờ biếng nhác i ra không chịu tính giá c. Tiếng cười của Nguyễn Khắc Viện như một gáo nước lạnh tạt vào mặt họ. Họ bâng hoàng nhìn thấy mặt n của Hà Nội rồi xuống. Vấn bài còn tiếp diễn những hôm ấy Nguyễn Khắc Viện đã đề lộ ra một quần bài.

Ngày 15-9-77 một phút s ự trong lúc trả đ ứ tui hậu lại khiến Hà Nội để lộ ra một quần bài nữa. Đó là lá bài Ai Lao. Qua cửa miệng của bộ trưởng quốc phòng Ai Lao Khamtay Siphandone nhân một buổi tiệc tại Hà Nội do Võ Nguyên Giáp khoản đãi, Vạn Tịch và Hà Nội chính thức nhìn nhận rằng quần đ ội Bắc Việt đã trực tiếp tham

dự vào nội chiến Lào trong những năm vừa qua. "Chúng tôi sẽ mãi mãi nhớ ơn dân tộc Việt Nam đã gửi m ỹ thực ngàn con em sang chiến đấu trực tiếp cho tự do và độc lập của dân tộc Lào". Mấy chục ngàn con em, trong khi toàn thể quần đ ội Pathet Lào chỉ còn ven có 12 ngàn....

Trong những lúc say híng nông chiến thắng, Hà Nội đã sơ ý để nhiều lá bài quan trọng rơi xuống. Hết lá bài Mặt Trận Giải Phóng đến lá bài Ai Lao. Chẳng ai lạ gì nhân vật số 1 của Lào hiện nay là Kayson Phomvihane chính là một người Lào gốc Việt được huấn luyện trong các trường đào tạo cán bộ của Hà Nội. Hoàng thân Sou- (Xem tiếp Tr.)

Trung Thu 1.10

DO TỔNG HỘI SINH VIÊN VIỆT NAM TẠI PARIS
tổ chức

Địa điểm: 71 Avenue Denfert Rochereau, Paris 14^e
Xe lửa: đường trạm Port Royal hay Denfert
Buyệt: số 38
Thời điểm: ngày thứ bảy 1-10-1977 từ 17g đến 22g
Sinh hoạt: - Rước đèn Trung Thu
- Bánh mứt Trung Thu
- Ca hát nhảy múa
- Trò chơi nhí động
- Xổ số giải thưởng
Vào cửa tự do

Kính mời quý vị phụ huynh và các em nhi đồng Việt Nam.

SINH HOẠT T.H.S.V.

Tổ chức sinh hoạt Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam tại Paris van diện tiên đều đặn tại các địa điểm sau đây:
+Đề gặp gỡ, sinh hoạt v à trao đổi: CEFRAL, 34 rue H. Barbusse, Paris 5e (xe hầm trạm Port Royal), mỗi chiều chúa nhất từ 15g đến 19g

+Tập hát du ca: tập dợt đều đặn mỗi chiều chúa nhất cùng giờ cùng địa điểm.
+Thể thao: bóng tròn, bóng chuyền, diên kinh: mỗi chiều thứ bảy từ 14g tại Cité Universitaire, sân tại phía sau nhà Ma-Roc (xe hầm trạm Cité Universitaire, xe buýt số 21, 67, PC)

Tết Mậu Ngọ: THI SÁNG TÁC

Ban Văn Nghệ Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam tại Paris sẽ tổ chức một cuộc thi sáng tác nhạc cho đêm Hội Tết MẬU NGỌ (1978). Cuộc thi gồm có 2 giải:

1. Những bản nhạc dự thi là những sáng tác gồm ca nhạc và lời, nói lên mơ ước của những người tha thiết với quê hương mong được nhìn thấy Việt Nam sinh cơ một ngày thoát khỏi gông cùm và tranh đấu để cho người dân Việt được sống trong một xã hội tự do hạnh phúc mà nền tảng là tình người.

2. Bài thơ sau đây đã được tuyển chọn và đang chờ được các ban phê nhạc dưới hình thức một bản nhạc hợp ca, du ca ...

*Giáo triều hùng dũng lên trong hồn Việt
Chạm từ do vườn cảnh hương trời Nam
Giông anh hào, luân lưu giông nhiệt huyết
Khí máu dào, sóng chảy, triều người cam*

*Người Việt đi, ta cùng nhau đứng dậy
Như núi cao, bất khuất, trường tồn đây
Như thân tre, rừng trúc, đầu hao, gầy
Nhưng muôn triệu gom sức mạnh đập xây*

*Ban bề đi, nổi vồng tay kháng chiến
Cất tiếng ca kêu gọi khắp bốn miền
Phất lá cờ cho sóng lá lửa thiêng
Bem vũ khí là tình yêu trời biển*

*Ta hấy mơ, tay sát cánh bên nhau
Mơ quê cha, đầu đập cánh bờ cầu,
Nuôi mẹ m, yêu dân con chiến đấu
Đã trở về, sau ngàn cách đã lâu*

*Quê hương ta đó, của tôi, của bạn
Ta cũng yêu, cũng gìn giữ sẽ san
Cùng chăm nom cho đồng lúa chín vàng
Cùng vun tĩa một bành mình tươi sáng.*

Những tác phẩm trúng giải sẽ được hát trong đêm Hội Tết và THSV xin được toàn quyền xử dụng.
Các giải thưởng chắc chắn sẽ không phụ lòng mong đợi của các anh chị vì sẽ mang nhiều tính chất bất ngờ thích thú.

Mong nhận được sáng tác của các anh chị thật nhiều và thật sớm. Các ban dự thi, những tác giả, xin gửi về:

Ban Văn Nghệ
Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam tại Paris
9 rue Albert Camus
92340 Bourg-La-Reine
Trước ngày 30/11/1977

SINH HOẠT với HƯỚNG ĐẠO

Ngày thứ ba 6-9-77, một đoàn văn nghệ bổ tui của Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam tại Paris đã thập từng các anh em trong Hội Hướng Đạo Việt Nam tại Pháp xuất du đến Jambville (cách Paris 50 cây số về phía Bắc) để tham dự một buổi sinh hoạt chung với các hướng đạo sinh người Pháp trong Fédération des Eclaireurs et Eclaireuses, Unionistes de France. Buổi sinh hoạt lành mạnh và sôi

mở. Các hướng đạo sinh Pháp rất nề phong tác phong và tinh thần hăng say cũng như khả năng chuyên môn của các ban trẻ Việt Nam, lúc nào cũng van giữ được tự nguyện thông qua dẫn tộc bất, chấp những khó khăn ngoại cảnh. Đi một buổi dẫn học một sáng khôn! Các anh chị em đã thấu lượng được nhiều kinh nghiệm quý báu trong chuyên đi này.

VŨ TIẾN NAM

Vượt trốn thoát khỏi Việt Nam

T.T. T. MÃN GIÁC BÁO ĐỘNG

LIÊN HIỆP QUỐC và Phật Giáo Thế Giới

Cách đây hơn 2 tháng, Thượng Tọa Thích Mãn Giác, phó Viện Trưởng Viện Đại Học Vạn Hạnh đã vượt biên tìm tự do. Vừa đến một trại tỵ nạn ở Mã Lai Á, Thượng Tọa đã gửi một giác thư đến Liên Hiệp Quốc và Hội Phật Giáo Thế Giới để kết án những hành động tàn ác của nhà cầm quyền Cộng sản ở Việt Nam. Trong những bức thư trên, Thượng Tọa Mãn Giác vạch rõ ràng hiện tình giới Phật Tử tại Việt Nam rất khốn đốn. Néc dù những lời hứa hẹn tôn trọng tín ngưỡng của chính quyền là Nội. Toàn bộ tài sản, bất động sản của Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất bị tịch thu, trong đó có Viện Đại Học Vạn Hạnh, trường Bồ Đề, các cơ nhi viện, các cơ quan từ thiện Phật Giáo.

Giải cấp lãnh đạo Giáo Hội thì bị canh chừng ngày đêm, bị cấm đoán không cho đi dự các buổi họp Viện Hoà Đạo, giải cấp lãnh đạo tại các tỉnh lẻ thì bị giam cầm hoặc bị áp bức giả nhân Nhảm Phật Giáo Yêu Nước phẫn nộ lại Giáo Hội, làm bình phong che đậy cho những tội ác khủng khiếp của Cộng sản VN.

Sự việc trên đây, hơn một lần nữa, chúng tôi cho chúng ta thấy rằng giới Phật Tử, Ông, Giáo, Cao Đài, Hoà Hảo ... ở Việt Nam đang lâm vào tình trạng nguy ngập, quyền tự do tín ngưỡng cùng n hự quyền tự do giảng đạo bị cấm đoán nếu không chịu làm tay sai nô lệ cho nhà cầm quyền.

TRẦN CÔNG BÌNH

TỬ HÌNH

cho những người trốn khỏi V.N.

Theo báo Le Monde số ra ngày 17-8 vừa qua, một nguồn tin đáng tin từ Hưởng Càng cho biết là những người VN nào tìm cách trốn ra ngoại quốc có thể bị kết án tử hình hoặc chung thân. Ngay sau đó, toà Đại Sứ Quốc Cộng Hoà Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam tại Paris (Pháp) tuyên bố phủ nhận nguồn tin trên, cho đó là những tin "thiên lệch và hoàn toàn vô căn cứ". Lời phủ nhận trên mâu thuẫn với việc làm của nhà cầm quyền Cộng sản tại quốc nội, vì khi công bố bản án của những người đi tản hực trên chiếc tàu Trường Tín, chính quyền Cộng sản đã căn cứ theo điều khoản 9 của luật lệ trừng phạt những kẻ phản cách mạng, đăng trên báo *Quần Đới Nhân Dân*, số ra ngày 3-7-77, trang 3, như sau:

"Luật lệ trừng phạt những kẻ phản cách mạng đã được ban hành ngày 19-11-76. Khoản 9 của điều luật này đã ấn định rõ như sau:

"1) Bất cứ kẻ nào đã chạy trốn theo địch hoặc kẻ nào vì những mục tiêu phản cách mạng đã chạy trốn ra nước ngoài sẽ bị trừng phạt từ 3 đến 12 năm.

"2) Bất cứ kẻ nào, vì những mục tiêu phản cách mạng mà ép buộc, quyến rũ, lừa gạt hay tổ chức cho những người khác chạy theo địch hay trốn ra nước ngoài sẽ bị phạt từ 5 đến 15 năm.

"Trong những trường hợp đặc biệt và nghiêm trọng, tổ chức tội phạm sẽ bị kết án CHUNG THÂN hay TỬ HÌNH.

"Gần đây, một số nguy quân và nguy quyền đã không chịu hồi cải và vẫn còn muốn trở thành đầy tớ của đế quốc Mỹ,

đã ăn mưu chạy trốn ra nước ngoài để tiếp tục chống lại Tổ Quốc và nhân dân. Tội lỗi của họ phải được trừng trị gắt gao theo luật pháp."

Trong điều khoản trên, các trường hợp nghiêm trọng không được xác định rõ ràng, có nghĩa là chính quyền Cộng sản có toàn quyền chụp mũ là trường hợp nghiêm trọng hầu có thể thủ tiêu để đàng những người xét thấy không có lợi cho Đảng hoặc Nhà Nước. Còn đối với dư luận ngoài nước, chính quyền Cộng sản ra chỉ thị cho các cơ quan địa phương phải tìm đủ mọi cách trốn tránh trách nhiệm và phủ nhận một cách tở đ trẽn và bướng bỉnh những việc làm trên ở trong nước.

NGÔ VĂN QUYỀN

"TIÊU BIỂU TÌNH" tại Paris

Ngày 22-9 vừa qua, ông bà Đoàn Văn Linh và các cháu đã tổ chức "tiêu biểu tình" tuân hành tại đại lộ Champs Elysees, tước đại lộ lớn nhất nước Pháp, kế cận dinh Tổng Thống Pháp và ngay trước văn phòng của hãng hàng không Nga Aeroflot. Ông Linh cầm tấm băng lớn viết "Việt Nam đã gia nhập Liên Hiệp Quốc thì xin hãy áp dụng bản Tuyên Ngôn Nhân Quyền".

Một nguồn tin khác còn cho biết đường như ông Linh và gia đình có ý đình biểu tình như vậy mỗi tuần, mỗi lần ở một nơi công cộng khác nhau. Ông Linh còn là Tổng Thư Ký hội Bảo Vệ Nhân Quyền tại Việt Nam (Paris).

NHƯNG ĐỂ LÀM GÌ ?

Phóng sự viếng thăm trại tỵ nạn

Sáng ngày chủ nhật 18.9.77 vừa qua, một phái đoàn văn nghệ bổ tui của Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam tại Paris đã ghé thăm trại tỵ nạn tại Villiers sur Marne, nơi đây hiện có 400 gia đình sau ngày 30-4-75. Các anh chị em sinh viên đã được bà giám đốc trung tâm này-chúng ta là một đồng bào đi tản-tiếp đón niềm nở. Tiếp đó, các bác, các anh chị và nhất là các em thiếu nhi đã kéo xuống đồng để noi phong cách của trung tâm để cùng sinh hoạt. Hơn ba chục em bé (ở đây có tất cả khoảng 100 em), lúc đầu còn ngỡ, đã vui đùa hồn nhiên và vui thú với những trò chơi do các anh chị sinh viên hướng dẫn. Các em đã tập hát một số bài hát vui tươi và dễ thương của tuổi các em. Những thích nhất vẫn là ăn kẹo. Buổi sinh hoạt kéo dài từ 9g30 sáng đến 12 giờ trưa với sự lyuận tiếc của các em bé. Sau đó, mọi người được hướng dẫn đi thăm trung tâm, rất khang trang và lịch sự. Mọi người ra về lúc 12g30 sau một màn công kênh các em bé và hẹn tái ngộ.

Một câu chuyện đáng ghi lại trong buổi gặp gỡ này là câu hỏi dồn dập của một em bé:

- Các anh chị đến đây làm gì thế?
- Đến để chơi với các em.
- Chơi với các em để làm gì?
- Vì thích các em nên đến thăm các em, để cho các em ăn kẹo, ăn quà.

- Nhưng làm như thế để làm gì?
- Không để làm gì cả.
- ???!!!

Câu chuyện là như vậy. Ý hẳn em không tin là lại có người làm điều gì mà không đòi hỏi một điều gì khác! Nào đã được bao nhiêu tuổi đâu mà đã có những câu hỏi và mang trong đầu một tâm trạng như vậy, đủ tỏ các em đã trải qua nhiều cảnh khổ và đã nhìn thấy mặt trái của đời này. Nghĩ mà thương cho tuổi thơ Việt Nam. Nhưng em bé ơi, cuộc đời này tuy nó có bản thù thật đấy nhưng không phải là hoàn toàn bản, bất cứ ai cũng bắt đầu là Chung quanh em cũng còn biết bao nhiêu là người đầy lòng tâm và nhiệt huyết và nếu em muốn thì họ sẽ cùng với em xây dựng lại cuộc đời làm cho nó ngày một tươi sáng hơn, cuộc đời đó là tương lai của các em.

VŨ TIẾN NAM

BÓNG CHUYỀN THÂN HỮU

Ngày 25-9, một cuộc gặp gỡ bóng chuyền thân hữu quy tụ Đoàn SV Công Giáo Việt Nam, Hội Ai Hưu SV Việt Nam tại Marseille, Hội Ai Hưu SV VN tại Orsay-Antony và Tổng Hội SV VN tại Paris đã được tổ chức tại Paris. Kết quả: 1) Công Giáo 2) Marseille 3) Orsay và Paris. Những lúc rảnh rỗi, thành cuộc hẹn có lẽ là tình thân hữu và phong trào Khỏe trong giới thanh niên Việt Nam ta.

LÁ THƯ NHÂN BẢN

(Tiếp theo Tr. 1)

lâm sao chúng tôi có đủ phương tiện để tiếp tục sống, nhất là chúng tôi luôn luôn sẵn lòng gửi biểu báo cho bất cứ ai cần nhận báo.

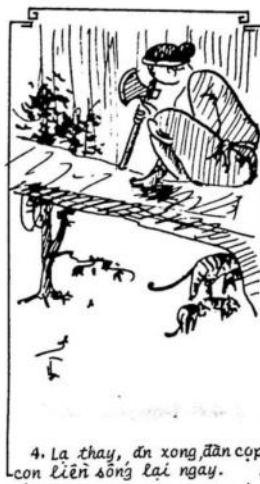
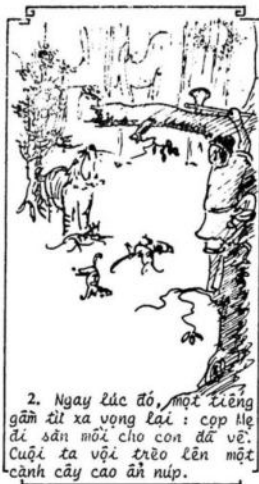
Xin thưa, sự ủng hộ và đóng góp của Quý Vị hiện giờ vẫn hết sức cần thiết để chúng tôi còn tiếp tục gửi biểu báo cho đến ngày hôm nay. Và chúng tôi sẽ nhất định tiếp tục làm như vậy cho đến khi nào còn đủ sức.

Vì chúng tôi hiểu rằng không có nỗ lực nào là vô ích. Tất cả những cố gắng, những hy sinh của chúng ta một ngày nào đó sẽ kết thành một năng lực vĩ đại có thể xoay chiều được lịch sử. Mỗi tiếng nói, mỗi tờ báo phát đi là một phần tử tí ti của khối lớn đó. Chúng tôi nhất định vun trồng tôi da, và nhanh nhất các phần tử tí ti này để thụ nhận nhất ngày đầu khởi của dân ta.

Quý Vị cũng có thể có bản phân vun trồng kho tàng chung đó. Hãy đóng góp. Tình thân hay vật chất. Công hay của. Không cứ gì cho tờ báo Quý Vị, đang cần trong tay mà có thể cho bất cứ phong trào nhân dân nào mà Quý Vị thấy xứng đáng.

Vì, chúng tôi xin nhắc lại, miễn chúng ta góp phần một cách có thể và hiệu quả vào cuộc tranh đấu của dân tộc thì điều quan trọng nhất đã đạt được.

NHÂN BẢN

1. Ngày xưa, có một chú tiểu phụ tên là Cuội, một hôm đi vào rừng đốn củi, bỗng gặp một ổ cạp con. Cuội liền quơ nĩa chêm chết cả ổ.

2. Ngay lúc đó, một tiếng gấm từ xa vọng lại: cạp mẹ đi săn mồi cho con đã về. Cuội ta vội trèo lên một cành cây cao ẩn nấp.

3. Nhìn xuống, Cuội thấy cạp mẹ đang bứt lá một cây đa gần đó, nhai dừ ra và mớm cho đàn cạp con.

4. La thày, ăn xong, đàn cạp con liền sống lại ngay.

5. Cuội bèn đào gốc cây đa mang về trồng sau nhà. Từ dạo đó, nhờ phép thuật diệu của cây đa, Cuội trở thành một danh y tiếng tăm vang dội.

6. Ngày kia, có một người nông dân đến mời Cuội đi chữa bệnh tại một làng thật xa. Cuội nhận lời và dặn vợ: "Anh đi, ở nhà, em nhờ không được bứt lá ở phía đông. Vì đông phía đông, cây sẽ giồng lên trời."

7. Những khi Cuội đi rồi, chỉ vợ ở nhà tờ mờ liền xa sau vườn bứt một cành đa ở phía đông xem thử?

8. Ngờ đâu cây đa từ từ tróc rễ bay lên. Cuội vội hét về đến nhà, tiếc cây quý, vội lấy nĩa cõ nĩa cây lại. Nhưng cây đã vất bay thẳng lên trời, mang theo chú Cuội ngẩn ngơ...

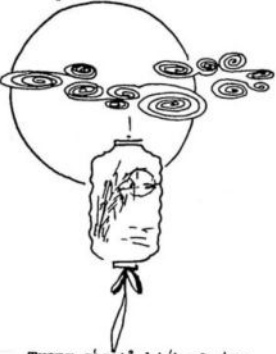
9. Cho nên, từ dạo ấy, vào mỗi dịp Trung Thu, nhìn lên Cung Quảng chúng ta vẫn thấy "Bóng trắng trắng ngà, có cây đa to, có tháng Cuội già, ôm một mối mơ..."

MỘT LẦN CHỢT NHỚ

Nhớ những buổi họp ở CEPRAL mình mới biết Trung Thu sắp đến rồi. Ở nhà, cái lễ mà người ta gọi là lễ của trẻ em đó. Xa Sài Gòn lâu quá rồi mình cũng quên mất là khi còn bé, mình đã từng có những đêm trung thu thật vui cùng chúng bạn nhỏ.

Năm nay Tổng Hội Sinh Viên sẽ tổ chức một đêm Trung Thu dành riêng cho các em bé xa quê hương yêu dấu. Các anh chị đều hẳn hoan tấp há t, xếp đèn, làm bánh dẻo và bánh nướng. Bởi vì "buổi lễ" sẽ mất vui nếu thiếu hai loại bánh này. Tại sao lại đặc biệt bánh dẻo và bánh nướng nhỉ? Có lẽ vì chỉ Hằng thích bành dẻo và chú Cuội bành nướng. ...Lần theo kỷ niệm, hôm mình trở về mấy năm trước đó.

Khi xưa, lúc còn bé, mình nhớ cứ sắp đến Trung Thu thì bọn mình nao nức đôi ba mẹ dẫn đi phố mua lồng đèn để cõng về khoe với các bạn hàng xóm. Bao nhiêu là đèn đẹp, năm nào cũng có kiểu mới là muôn màu sắc, khiến mình cứ đứng ngẩn ngơ nhìn mãi, mà vẫn chưa chọn được chiếc đèn ưng ý. Khi đến ông sao có ở kim tuyến thật đẹp óng ánh bên cạnh những con bướm bướm đủ màu đang bay bay bên đèn hoa, xa mà một con tôm to thật là to nằm vờn càng trông thật óng hồng khiến những con chim màu xanh nhợt và hồng sợ hãi dựa sát vào nhau...

Trong các tủ kính còn được bày ra những chiếc bánh dẻo và bánh nướng với hình con heo nhỏ xinh xinh nằm chêm chêm cho các cô cậu bé, vì cha mẹ mua cho. Gần đó có cả một hộp vuông trắng nhỏ bên trên có dán một cái nữ bưng ruban đỏ, xanh hay vàng. Bên trong có một chiếc bánh thơm ngon lắm sao.

Rồi đêm Trung Thu đến, mình cùng các bạn cầm đèn đến nhà đi vùa nát khắp phố cho đến khi mệt mình trở về bên mẹ để được ăn bánh dẻo thơm mùi hoa bưởi có nhân hạt sen hay đậu xanh và bánh nướng nhân thập cẩm...

Bao nhiêu kỷ niệm trở lại trong mình như một cuốn phim bỏ quên từ lâu rồi một lần chợt nhớ đến. Giờ thì hết rồi, tất cả những gì được gọi là kỷ niệm hình như chỉ còn một lần mà thôi cho dù ta có hồi tiếc thì cũng đã qua rồi. Tiếc làm sao cái tuổi thơ ngày ngày chỉ có ăn chơi và học, cái tuổi mà trưa trưa còn trốn mẹ và cùng các bạn rong chơi dưới nắng, tuổi của những chuỗi cười vô tư, bao giờ cũng vui và nổi buồn chỉ là một cái gì thoáng qua rồi đi mất khi được mẹ cho viên kẹo ngọt hay chiếc bánh thơm ngon.

Quê Hương ơi, xa xôi quá! Bầy con nua buổi lễ về đi hoa đuôi ánh trăng rằm? Ra đi là mất tất cả nhưng mình vẫn vụng niềm tin, tin sẽ có ngày trở về Quê Hương. Dưới bóng trăng hiền trẻ em sẽ được rước đèn lại và sẽ còn hát: "Tết Trung Thu đốt đèn đi chơi, em xuống đèn đi khắp phố phường..."

SAO MAI (Villejuif, 20-9-77)

TÙNG

Đề tặng AT, PT, TT nhân mùa Trung Thu 77.

Tùng giận lắm, Tùng nỡi cơn "gió bụi", Tùng lómanh Hùng, Tùng nguyệt anh Tuấn. Anh Hùng vô duyên, anh Tuấn cũng rứa. Tùng có làm gì đâu? Hai anh đang ngồi uống bia, Tùng hiền lành đi ngang qua, tay bịt mũi, mắt trợn trợn, lưỡi nằm ngoài mỗi một chút, vậy thôi, thế mà anh Hùng lại phê Tùng một câu nặng hơn búa tạ:

- Con nhỏ gò mà như cây đinh.

Bi "đồng" một cái đầu điên, Tùng còn đang ngỡ ngàng đã nghe anh Tuấn bênh: - Đùng nói vậy Hùng.

Nói nghe thì được nhưng Tùng thấy anh Tuấn cười cười nhay nhay mắt với anh Hùng. Cái nháy mắt của anh Tuấn ăn nặng bằng mười cái búa tạ của anh Hùng. Tùng chưa kịp "rút chân" đã bị búa-hai-lực thêm ba phần nữa. Ngất ngư. May mắn là có chị Châu. Chị Châu thương Tùng lắm, Tùng nhớ nhất mà lý. Chị Châu đánh đàn hay mà đành... em cũng giỏi. Nhưng Tùng chưa đến tuổi ăn đòn. Tùng thấy chị Thu, chị Thu học đường cầm với chị Châu cứ bị ăn tư đi lên đầu dài dài. Nhưng không phải chị có tự đi lên không đầu, chị Châu còn kèm theo vài quyển nhạc cho hai "nạn nhân" khả ái kia mau

"nhỏ". Tùng rét quá, tự nhủ, nếu chị Châu bắt Tùng học đàn thì Tùng lấy cái mũi đi mó-tỏ của anh Hùng đối lên đầu trước khi trình diện bà La sát. Tùng hơi yên tâm tuy còn thấy lạnh lạnh ở xương sống.

Thường thường có chị Châu bênh, anh Hùng nín. Chị Châu là "xếp" của anh Hùng mà! Nhưng hôm nay có anh Tuấn, anh Hùng sẽ quê nên cõ cái và đi "nhiệm" được anh Tuấn hỗ trợ theo kiểu "xa luân chiến"

- Châu không thấy nó đen như sao?

- Ôm nhom nữ chủ!

- "Y chang" cây đinh.

- Không khác một chút.

Chị Châu hôm nay sao hiền thế, chị "xi" được một tiếng: - Vô duyên.

Rồi thôi, bỏ Tùng một mình. Tùng nản quá. Tùng nhớ nhất nhà nên ai cũng an hiệp.

Tùng ăn nhom thì sao? Chị Thảo cũng ỏi vậy. Anh Tuấn bảo chị Thảo mỗi ngày phải uống bốn lít sữa hoặc phải nuốt một con bọ để "bù tí" mới mập được. Tùng ăn là tại Tùng nhớ lên bàn ăn dành không lại mấy chị, nhất là chị Thu. Chị Thu "mưa dầm" trên bàn ăn còn khùng khiep hơn mấy cô vũ ban Lớn Tở Tâm nhiều. Còn lại "bê-bê" của chị Lan, chị Châu, mà hai "bê-bê" chị bù thời thì Tùng dành cái gì bù giờ? Đành lục tú laph vậy. Còn báo là Tùng den thì thật là phí lý. Tùng den vì Tùng đi biếm môi về: Đa bị nặng an nên môi

(Xem tiếp Tr. 7)

ĐÂY LÀ TÊN 10 LOẠI ĐẾN TRUNG THU. NHƯNG CÁC ĐƯỜNG THẲNG TRONG MỖI CHỮ BỊ XÓA ĐI. CÁC BẠN MUỐN BIẾT TÊN CÁC THỨ ĐẾN NÀY, HÃY LẤY BÚT TỎ LẠI CÁC ĐƯỜNG THẲNG NHÉ!

1	≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡
2	≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡
3	≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡
4	≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡
5	X ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡
6	X ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡
7	≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡
8	≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡
9	≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡
10	≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡ ≡

(Xem Giải Đáp Tr. 6)

Thằng Cuội và chị Hằng chơi ĐỐ VUI trên cung trăng. Chị Hằng nói 1 câu thành ngữ (hoặc ca dao, tục ngữ). Cuội phải đáp lại 1 câu khác ý nghĩa tương tự. Trong 8 câu sau đây, các em hãy tìm ra 4 cặp câu đồng nghĩa với nhau:

- 1) Có công mài sắt, có ngày nên kim.
- 2) Uống nước nhớ nguồn.
- 3) Vết chân跛 vó.
- 4) Nước chảy đá mòn.
- 5) An trí như kê trờng cây.
- 6) Nhiều điều phải lấy giá gương, người trong một nước phải thương nhau cùng.
- 7) An chổ đái bát.
- 8) Bàu đi thường lấy bi cùng, tuy rằng khác giống nhưng chung một giàn.

TÙNG

(tiếp theo Tr. 6)

mốc mốc. Tùng có thể là 1 làm toán hay về tranh lên bấp chần được. Hôm nào húng, Tùng đem bắt chiếc chị Mến Quê về sáng tác cả thơ văn nữa. Mến Quê là bút hiệu của bạn chị Thư chị Thảo. Chị Mến Quê còn nhỏ lắm nhưng các sáng tác của chị được nhiều báo đăng. Máy anh lớn, trước mặt thì giả vờ khen, sau lưng thì bầm nhau mà cười. Tùng nghe anh Minh, bạn anh Tuấn nói:

- Tại mình không có. "gâu gâu" đành bắt "miêu miêu" thế. Chỉ bài của con Mến Quê mà để tao chấm theo kiểu luận văn tao sẽ cho 3 điểm nếu có đủ ba phần Nhập đề, Thân bài và Kết luận.

Tùng biết nhưng chưa có dịp cho chị Mến Quê hay. Để hôm nào Tùng "tỏ" cho anh Minh mất điểm. Chị Mến Quê thường đến nhà chơi với chị Thảo chị Thư. Nếu chị đi với chị Thư thì sẽ có màn mua tào đùng góc đường cần "lớp bốp". (Trong văn chương chị Mến Quê sẽ viết là "hai nhỡ nhẹ"). Phải chi bên ni có xoài tương, hai bà đảm vác theo chai nước mắm như cao-bồi Mỹ kẹp chai rượu. Còn hôm nào Mến Quê cặp kè với Phương Thảo thì chắc chắn có màn... cặp cưa.

Nặng lên vào lớp không vui Múa về đi học ước người làm sao?

hay là "...ước người mà n rang", nếu nói theo kiểu chị Phương Thảo.

Người lớn làm gì cũng được, còn Tùng hở ra là bị chọc

quê. Tùng đi kể nhờ ba nhỏ mẹ, nhờ anh chị viết thư về thăm. Thế mà không ai khen Tùng một tiếng, còn đem thư Tùng ra làm chĩa khóa cười. Tùng chỉ sai bảy tám lỗi chính tả thôi, có chi mà cười? Tùng chống chế:

- Chấm với phẩy bề tí tí đề chỉ cho rườm rà.

Ngược lại, Tùng tả cảnh hay lắm chứ, thuật chuyện cũng có duyên lắm. Và đây là "đại tác phẩm" của "đại văn sĩ" Thanh Tùng, Tùng viết:

- Nhà bên nớ có con mèo Nhà bên ni có con dê...
- Chị Thảo hỏi Tùng:

- Mí viết bên ni bên nớ khời khời rườm rườm ai hiểu được. Ai biết bên ni ở mớ bên nớ ở mớ?

Chị Mến Quê trả lời họ:

- Bên ni là ở Phi Châu, bên nớ là ở Ấn Độ. Bên ni có con cạp, bên nớ có con... Tùng.

Tùng chỉ biết trợn mắt há mồm kêu:

- Trời, trời... rườm rườm mấy chi "ngu" như rườm?

Và Tùng mặc cơ, Tùng què, Tùng chạy mất.

Đại khái sinh hoạt của những người lớn và sắp lớn xung quanh bè Tùng ồm yếu là như vậy. Anh Hùng báo Tùng tuy nhỏ con nhưng to mồm. Đó là niềm "an ủi" và cũng là "đồng minh" đặc lực của Tùng tuy đội lúc không hiểu hiệu quả lắm. Chẳng hạn như lúc chia bánh Trung Thu, Tùng la muốn bè nhà mà chị Thư vẫn bình tĩnh nuốt gọn chiếc trông đồ. Tùng thốt thức nhìn chổ lớn trên nướ chiếc

Mèo Ồm - ở bên kia bờ xa cách - mèo Ồm có nghe chăng? Chúng ta nhìn nhau bằng một đai Tây. Mèo Ồm ở bên ấy, có hay bên này, đất trời của ta đã bước sang thu? Như những lần dọn lại cuộc đời ngồi ngang bóng mát, t a thường chỉ để quên mùa thu lại trong ấy mà thôi.

Mèo Ồm a, dù thời gian có trùng điệp núi rừng, ta sẽ vẫn thích hoài được ngồi trên đá sỏi, có lá vàng rơi rớt như sương mai buổi sớm chung quanh. Cho dù mèo Ồm ở bên kia đất trời - có nhỏ giọng ồm thánh chọc trời... "rừng xưa đã khép, thổi em hãy về đi..."

Này mèo Ồm, sao bỗng đứng ta trở ngược chờ mùa thu. Về mèo Ồm, ta đã trở ngược chờ từ khi mèo Ồm bắt đầu kể lể với ta về những kỷ niệm lênh đênh sóng của hai đứa. Giống dòng sông chiêm dòng tâm hồn ta. Tựa mùa ngâu vào mùa thu ngổ lồi cũng mèo Ồm.

Này mèo Ồm, mùa thu thời chúng ta khó nhớ, đã có bao lần được mùa, sống làm mãi đời sống, làm ướt bên thường? Mèo Ồm - ở bên kia bờ xa cách - mèo Ồm có đến được hết chăng? Hạt mưa thấm mát tim ta. Và dòng sông làm dịu thêm đôi bàn chân mèo Ồm. Như lời nhớ nhưng chúng ta cũng ngỡ về thời gian chờ bé. Như tình chân - rất không - ta đã gửi bằng khói biển Đai Tây, đến cho mèo Ồm giữ cảm.

Mèo Ồm a, bây giờ là mùa thu. Ta thích tưởng về chiếc lồng đèn sáng sao của t a thời trước. Vâng, mèo Ồm , bây giờ là mùa thu. Nhưng mùa thu hồi la kiệt làm ta ngỡ ngàng đứng trông. (Giống khi ta nằm mơ thấy mình ngồi chênh vênh trên chiếc cầu Bến Hải, nhìn sang bên kia bờ nước). Mùa thu không còn gì trọn vẹn được ánh trăng vàng để mèo Ồm vớt lên cho ta. Hồi này mèo Ồm, đứng đó đi mất trăng sao của ta như có nàng tát nước bên đường! Giữ hồ ta trăng trong thủ nhỏ. Để ta sẽ vẩn ngỡ ngàng mắt trông ngổ mĩnh vừa thần Thổ Ngọc...

bánh còn lại. Chị Thảo an ủi Tùng:

- Hay mà mí nhanh chân nếu không mí còn miếng giầy gói bánh.

Tùng buồn lắm, mặc dù Tùng "chôm" được phần bánh của chị Thư. Có thể Tùng buồn đến nửa ngày nhưng rồi Tùng sẽ quên đi vì đây chỉ là một mặt mát nhỏ. Có n những mặt mát khác lớn lao hơn với những nỗi buồn sâu đậm hơn. Tùng, Thu, Thảo và các đóc giả bé nhỏ, cùng một ánh trăng Thu nhưng các em được may mắn hơn bè bạn. Hay dành một phút nguyên cầu cho bạn bè các em còn ở lại trên vùng đất chết hay đang lênh đênh trên biển rộng ngút ngàn. Hãy cầu nguyện cho các anh hùng áo vải, một sớm mai hồng khí phục lại QUÊ HƯƠNG.

Toulouse, Trung Thu 77 THƯƠNG HƯƠNG

Mèo Ồm a, bây giờ là mùa thu. Ở đây khung cảnh đổi vàng vì lá. Ở Quê, Hương chúng ta, khung cảnh không hề đổi vàng vì lá phải không? Trời tháng tám đổi vàng vì hoàng ngâu tựa ngọc. Mèo Ồm, có bao giờ mèo Ồm ngắt những nhánh hoàng ngâu và bày ổ trông trắng như ta thường làm? Ta còn thích lỗ những hạt ngọc ngâu đầy túi áo, để khi ban bè nước đèn cùng ta kéo dài quanh ngõ, ta sẽ tung những hoàng ngâu nhỏ lên trời - và nhìn hoàng ngâu rơi rụng - tưởng chừng sao đang rớt ngã xuống đất này làm bạn cùng ta.

Ồi này mèo Ồm, ta thường ngày trắng cuối tròn rỗng. Ta thường ngày tung tăng hát hò trên phố, và cái lông đèn cháy nền trên tay. Mèo Ồm có hay chăng - ở bên kia bờ xa cách - rằng ta đang muốn trở bé bỏng vô cùng.

Mèo Ồm a, bây giờ là mùa thu. Giáp heo may bên này trời đất đang ru ta ngủ. Lá khô vàng làm ta thích ước. Nhưng mùa thu hình như vẫn rất lạ xa. Thời xưa chúng ta nào có những mùa thu giống thế. Mà bây giờ, nào có chẳng được là quả khủ, mèo Ồm có hay không?

Giù mèo Ồm. Tỉ ta. Như... "vả từ đó em chợt..." của ta vừa mộng ước:

- em có thường đi trên con lối nhỏ ngằn ngõ và hiu hắt, giữa cơn say hay vẫn bước trên đường thơm lá cỏ trắng ngập sân như nhung nhớ vẫn đây
- ... bánh trung thu, một bi quả ngọt ngào bài hát trong veo, tiếng hát giọng em em ngằn vờ, hải lam, nghiêng bóng áo đùa heo vui cũng chúng-ban nước đến
- bên mâm cỗ ngổ quây quần mẹ kẻ chuyên cuối giá khóc canh gốc cây đa em nghe lòng ngáy ngất những đề mê và từ đó em chợt yêu thu lạ

- em muốn hỏi mà không nói nhiều như chút giọt mưa ngâu tháng tám như chiếc cầu Ngưu Chức bắc ngang...
- vâng, cứ hỏi dịu dàng hơn tháng tám
- có phải trời vào thu như đêm sao thu? nhỏ em ngổ bên lối mộng bóng biển thật ngu ngơ
- có phải biển ngu ngơ như mùa trăng ngày đó? có phải biển đại khở thành chân chân nhay nhót?
- như hoàng ngâu tháng tám như chiếc cầu Ngưu Chức bắc ngang vâng, rất thật... như từ đó, em chợt yêu thu lạ
- có phải trời vào thu như đêm sao thu? nhỏ em xây mộng bên thành độc là em ngày đó đại khở

(Ta sẽ thêm vào bài thơ mộng lắng của ta thế này:

mùa thu rồi mùa thu em chắc ngủ giấc nồng? bởi sông vẫn vỗ bờ tựa nghìn đêm thời trước.)

Và cứ như thế, mèo Ồm có biết chăng, mùa thu lại vừa đến?

PHƯƠNG THẢO (Rockville)

Bà E.P. (Bordeaux) :

"Vừa đọc xong Nhân Bản số 6 ra ngày 1-9-77, tôi bức bối quá vì đọc đến mục 'Chuyện gì xảy ra tại ÊTYÔPI của ông Bùi Trọng Khuê viết. 'Thưa ông, tôi bức bối nhất là ông dùng chữ phiên âm. Chữ ÊTYÔPI hay SÔMALI làm tôi liên tưởng là tôi đang đọc tờ Đoàn Kết... Tôi nghĩ có lẽ tất cả Việt Kiều trên đất Pháp có thể đọc được là Ethiopie và Somalie thì tại sao mình lại muốn giảm lên bước chân của Đoàn Kết chứ. Nhất là Ethiopie là một địa danh thì tất cả thế giới đã dùng từ mãi La Tinh thì chúng ta cần gì phải phiên âm, cứ giữ đúng cách viết của nước ngoài... Ông thủ đọc tờ báo Đoàn Kết khi thấy 'giờ viêng chân' ông nghĩ sao và tên đồng chí lão thì Cay-xôn-phôm-vi-hân hay Phum-pa-xôt..."

Chúng ta ở hàng ngũ quốc gia phải có đường lối riêng của mình từ lối hành văn hay mục đích, lý tưởng, không thể trộn trộn hay bắt đống giả nghĩ là mình bắt chước lối của Cộng sản được... Nói cho cùng nếu tôi không biết Ethiopie là xứ nào, tôi có thể lật từ điển ra tìm, còn ÊTYÔPI này tôi đành chịu.

Chúng tôi hoàn toàn đồng ý vấn đề xử dụng ngôn ngữ nói chung và đặt tên cho các địa danh nói riêng là một vấn đề vô cùng quan trọng. Vì đây chính là vấn đề trau dồi và thống nhất tiếng Việt của chúng ta.

Nhìn chung chắc hẳn ai nấy đều đồng ý việc chuyển âm và sát nhập những chữ ngoại quốc được chuyển âm vào kho tàng ngôn ngữ của nước ta là một việc tốt và nên làm. Tổ tiên ta đã biến được chữ Hán của người Trung Hoa thành chữ Hán-Việt, cha ông ta đã

sát nhập được một số tiếng Pháp tạo nên một số chữ nay đã hoàn toàn thông dụng như nhà "ga", một "cái", cái "cặp", ly "kem", "cà phê"... Tuy nhiên một số lớn các từ a danh và chỉ duy duy chuyên âm và cho tới nay chưa có một quy tắc nào được đề ra để phiên âm một cách thoả đáng.

Trong tình trạng thiếu thống nhất, các anh chị em bạn bè tập Nhân Bản đã tự đặt cho mình một số quy luật nhỏ nhỏ sau đây :

1. Những địa danh đã được phiên âm từ lâu phải được dùng theo âm Việt. Tỳ dụ : Vạn Thuong, Luân Đôn, H o a Thịnh Đôn....

2. Tên người, địa danh chưa được phiên âm liên quan đến những nước dùng chữ La Tinh phải được viết theo cách viết nguyên thủy tại nước đó. Tỳ dụ : ông Carter, ông Giscard, thành phố Köln (chứ không phải Cologne là chỉ do Pháp phiên âm)...

3. Tuy nhiên, có một số quốc gia như Trung Hoa, Nga Sô, khối Ả Rập, nhiều nước Phi Châu... không dùng chữ La Tinh. Trong trường hợp này, chúng tôi có phiên âm làm sao cho thích hợp nhất và tránh dùng một tiếng do một quốc gia khác (như Pháp chẳng hạn) chuyển âm. Trường hợp tiếng Trung Hoa là một trường hợp đặc biệt vì chúng ta đã có chữ Hán-Việt. Tỳ dụ: Teng Hsiao Ping là tiếng người Pháp phiên âm từ chữ Hán đã được tổ tiên ta chuyển qua chữ Hán-V i ở t thành Đặng Tiểu Bình. Trong trường hợp này, dùng chữ Hán-Việt là tốt nhất. Những ngoại ngữ khác khó chuyển âm hơn v i chúng ta không biết người địa phương đọc ra làm sao để phiên âm. Chúng tôi bắt buộc phải phiên âm lại một tiếng đã được một quốc gia khác phiên âm. Tỳ dụ: tên người chủ tịch Nhà Sô được Pháp phiên âm thành Brejnev v à An-Mỹ phiên âm thành Brezhnev, nhưng đọc theo kiểu nào cũng đều ra một thanh g i tương tự như Bép Nép, v à y đọc là Bép Nép chắc cũng gần giống như kiểu người Nga đọc và như vậy có thể dùng t am Bép Nép như tiếng phiên âm kiểu Việt Nam. Một tỳ dụ khác là nước Êtyôpi : Pháp phiên âm ra Ethiopie, An-Mỹ phiên âm ra Ethiopia, còn Đức thì lại phiên âm ra Athiopien, những cả ba kiểu phiên âm, đọc theo tiếng của nước đã phiên âm, đều ra một thanh g i tương tự như Êtyôpi. Nếu ta dùng kiểu viết này thì các đọc giả ở cả ba nước Anh Pháp Đức đều có thể tìm lại cách viết tại quốc gia h o đang sống và tra cứu từ điển nên cần.

Chúng tôi không có tham vọng xem những quy luật trên như những quy luật chung mà ai nấy đều phải áp dụng. Chúng tôi cũng biết là nhiều tiếng phiên âm vung v về có thể làm cho đọc giả bực mình khó chịu. Biểu chúng ta cần là có một cơ quan quốc gia (một Hàn Lâm Viện) để đặt nên những chữ phiên âm vừa êm tai vừa được đại đa s ố chấp nhận và thông hiểu.

Trong lúc chờ đợi, chúng tôi đành làm tạm theo những khả năng của chúng tôi để cho đọc giả Nhân Bản rái rác tại rất nhiều quốc gia trên thế giới có được một l ời đọc đồng nhất.

BÙI TRỌNG KHUÊ

TIN MỪNG

Được tin anh Ngô Văn Chương cùng chị Nguyễn Thị Liên Hùng kết duyên cầm sắt, toàn thể anh chị em Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam tại Paris thành kính phân u cùng tặng quà, và cầu chúc hướng hồn C u sớm tiêu diệt nơi miệt cực lạc.

Được tin anh Đỗ Văn Tường đã t a thế ngày 8-9-77 hưởng thọ 62 tuổi, toàn thể anh chị em trong Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam tại Paris thành kính phân u cùng tặng quà, và cầu chúc hướng hồn C u sớm tiêu diệt nơi miệt cực lạc.

Được tin anh Ngô Văn Chương cùng chị Nguyễn Thị Liên Hùng kết duyên cầm sắt, toàn thể anh chị em Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam tại Paris thân ái chúc tân lang và tân giai nhân trăm năm hạnh phúc.

XIN CÓ LỜI MỪNG ANH

Gần đây báo Đoàn Kết thỉnh thoảng có đăng lời chúc mừng kỷ sự này hay tiệc si hia được phép về nước phục vụ. Đọc lướt qua những tin do thủ chủ thấy rằng thêm một người được về những ngôi nhà, ruộng bồng đàu như thế.

Mừng Anh được phép về nước !!! Ở đây về với quê cha đất tổ mà phải xin phép sao ? ? Me Việt Nam trong những ngày làm than lam lũ nhất, vất vả m'ông vông tay ôm đồm những đứa con của Me, thế mà bây giờ Me chiến thắng về vang, Me phát triển hùng mạnh, con về giúp Me một tay Me báo hầy chờ đây, còn xét sau, thì làm sao con hiểu nữa ? Những chuyện viên đang nóng lòng mang những số đặc của mình về phục vụ, được trả lời như vậy, không biết nghĩ sao ? Từ bao nhiêu năm nay, báo đôi thông hành, có ngay, báo gia nhập Liên Hiệp, có ngay, báo vào Hội Người Việt tại Pháp, cũng có ngay, báo đóng nguyệt lễ, báo ủng hộ, làm liên, báo học tập, báo công tác, càng làm gấp, thế mà bây giờ sẵn sàng bỏ lại một cái pavillon, một số làm 6000 q a n một tháng, bán đi cái Fiesta mới chạy có 2 chục ngàn cây, xin phép về nước, công việc gì cũng nhàn, lương 50 đồng cũng nhàn, thế mà không cho, thà là vô lý đến độ ph át điện lên được. Anh nào được phép thì báo Đoàn Kết có lời mừng.

Ủ, mà tại sao lại phải xin phép nữa ? Ở một thời đại mà sự đi lại được coi như một quyền căn bản của con người, trong lúc mà bất cứ một người Việt Nam nào ở trên ế á t Pháp chỉ cần một cái thẻ thông hành thì nan thời là đi đi hết các nước của thị trường chung Âu Châu không cần chiếu khản, thì người Việt Nam yêu nước, muốn về với Tổ Quốc vinh quang, phải xin phép mà cũng không được phép ! Người ta viên hết cố này đến cố khác để đi chốt, và đã từ hơn 2 năm nay rồi vẫn đi chốt. Nào là anh về lúc này chưa tiền, chính phủ còn thăm công ngàn việc phải giải quyết, nào là chưa có chỗ thích hợp với khả năng của anh.

Nếu là do tính hình của ế á t còn nhiều việc phải giải quyết thì tại sao cũng báo Đoàn Kết báo các gì cũng tốt đẹp, dân nó nức đi bầu, sản xuất vượt chỉ tiêu, còn nói là chưa có chỗ thích hợp với khả năng của anh thì lại càng sai hơn nữa, Trung Hoa về đại mà còn lo thiếu chuyên viên, chẳng lẽ Việt Nam không có chỗ dùng chuyên viên hay sao ? Mà còn nói đầu xa, chỉ mới t i tháng 4 năm 1975 tới nay đã biết bao nhiêu ngàn chuyên viên và kỹ thuật gia trở ra khỏi nước, nay chỉ thăm vào chỗ trống hụt đó là đủ xử dụng biết bao nhiêu người, giải quyết được biết bao nhiêu đơn xin còn ở đống trên Đại Sứ Quán Cộng Hoà Xã Hội. Không phải đâu, tất cả những lý do được viên dân ra để bác đơn của anh chỉ là những lý do "phịa" mà chỉ Cộng sản có bí quyết để che đậy những lý do thâm kín thâm hiểm hơn nhiều. Có khi anh cũng biết rồi đó mà đầu anh có dám hở răng.

Trước hết là đừng anh vào một công cuộc tuyên truyền hai mặt : về mặt tích cực, lấy trường hợp của anh để rêu rao lên rằng có biết bao nhiêu người n ớc xin về phục vụ, mà không sao thỏa mãn được các đơn xin. Bác đơn của anh, rồi thỉnh thoảng cho phép một tên được về với l ời chúc mừng của báo Đoàn Kết để cho tên này hiển ngang dưới mắt của Đảng, tên đó có nhiều hứa hẹn thì nay hẳn xả thân làm việc cho Đảng.

Về mặt tiêu cực, không cho phép anh về phục vụ, là tránh được một trường hợp phản tuyên truyền : Anh về; anh sẽ được chúng ta đón tiếp, lấy những "tiền bạc v ợt bực" của xã hội chủ nghĩa, và nếu anh còn giữ được những phần ặng từ thiện của con người t u do, anh sẽ thẳng thắn phê bình làm giám uy tín của lãnh đạo và gây hoang mang cho quân chúng. Chỉ bằng cảm chân anh ở đây, bao giờ anh thất giác ngộ sẽ hay.

Hơn nữa, không cho phép anh về cũng là nằm trong sách lược của Cộng sản đối với trí thức. Anh đứng trường anh là chuyên viên thượng tầng hay trí thức thì chỉ cần thiết đầu. Trí thức không quý bằng cục phẫn, anh như l ời Mao Chủ Tịch chú. Anh xin phép về phục vụ mà cho phép anh ngay, anh sẽ nghĩ là Nhà Nước cần đến anh lắm. Không, hãy phủ đầu anh, hành hạ anh, báo giới anh chỉ gọi cái đầu k i ể u ngoạ xuống đầu hàng vô sản, lúc bấy giờ vô sản mới xét xuân cho anh về nước.

Trên đây là hai lối giải thích chính sách của nhà cầm quyền Cộng sản đối với những đơn xin về làm việc tại nước nhà. Nếu cả hai lối đó đều chưa đúng thì chỉ còn một lối thứ ba nữa mà thôi. Giải thích rằng : "Nước nào theo xã hội chủ nghĩa thì đều trở thành thiên đường. Nước Việt Nam bây giờ đã là một thiên đường Cộng sản. Anh ở đây là ở địa ngục của tư bản. Từ địa ngục mà muốn về thiên đường thì nhiên phải khổ hạnh. Vì thế nên khi anh được về; báo Đoàn Kết mới có lời mừng anh."

CHU TIANH LAN

Nhất Tín : Anh nào ở địa ngục về có thể cầm cho Thiên Đường vài cái bút Bic, mấy lưỡi dao cạo và một ống Aspirine không ?

PHIẾU MUA BÁO DÀI HẠN

Tôi tên là : Địa chỉ : Gửi tiền mua báo là : (Giá báo xin xem trang 1) Và ủng hộ thêm :

- Ngân phiếu, money order, mandat xin để tên : Association Générale des Etudiants Vietnamiens de Paris - Chèque postal (bưu phiếu) xin để tên : Association Générale des Etudiants Vietnamiens de Paris CCP 20 332 - 01 Paris - Gửi về địa chỉ : 5 Rue Albert Camus 92340 Bourg La Reine - FRANCE

CHÚ THÍCH : 11 số báo mua dài hạn được tính kể từ số đầu tiên quý vi đất mua. Quý vi nào đã từng nhận được Nhân Bản, xin vui lòng gửi kèm theo bảng tên địa chỉ cũ.

HAI NHẢ VẤN VỎ PHIÊN LÉ TẮT ĐIỀU

Viết chung một tác phẩm

LY HƯƠNG

NGƯỜI VIỆT xuất bản Đã phát hành

Cuốn sách bi đát như tâm sự loài cây bông không bắt tung gốc rễ, xa rời mảnh vườn có sương sớm, nắng trưa, chim chiều thảnh thơi. Cuốn sách có tiếng khóc, nu cười, có tiếng thở dài ngao ngán, có tiếng hát hay tuông, có đôi môi ngân ngơ, có quê hương tha hồ vui đẹp.

Giá sách \$3.50 Phát hành cuối tháng 10

NGỪNG BÁN ngày thứ 492

(Ấn bah Việt ngữ) NGƯỜI VIỆT xuất bản Cuốn sách bi thường đ ời nhất của LÉ TẮT ĐIỀU

Một dòng chữ là một giọt tiếp ghi ơn, làm mất những anh hồn chiến sĩ đang bị lãng nhục nơi nghĩa trang quân đội quê nhà. Một ý tưởng là một nhát cuộc quật mộ những kẻ đang được Thành Hoá ở miền Nam mới đó.

Giá sách \$3.70 Mọi chi tiết xin liên lạc Mrs. Mary PHUC LONG 926 Oakridge Dr. Bldg 123 Apt. 47 Des Moines Iowa 50314 U.S.A

RAO VẶT Chúng tôi vui mừng báo tin cùng quý bạn hữu rằng Tiên sĩ NGỒ ĐÔNG, nguyên Viên trưởng Viện Đại học Quảng Đà, v i sáng lập ra Võ phái Cường Nhu tại Việt Nam, đã trở n thành bậc thầy quyền n h, hiện đang làm thủ tục qua tị nạn tại Hoa Kỳ. Xin quý bạn hữu liên lạc về : Dr. Ngô Đông c/o CƯỜNG NHU KARATE ASSOCIATION, 809

West University Avenue, Gainesville, Florida 32601, Phone 904/ 224-3975.

PHẦN ƯU

Được tin ông Đỗ Văn Tường đã t a thế ngày 8-9-77 hưởng thọ 62 tuổi, toàn thể anh chị em trong Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam tại Paris thành kính phân u cùng tặng quà, và cầu chúc hướng hồn C u sớm tiêu diệt nơi miệt cực lạc.